

Sygn. akt VIII C 1956/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko Z. Ł., K. Ł.

o zapłatę

1. zasądza solidarnie od pozwanych Z. Ł. i K. Ł. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej kwotę 1.349,87 zł (jeden tysiąc trzysta czterdzieści dziewięć złotych osiemdziesiąt siedem groszy) z odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego w skali roku z tym zastrzeżeniem, iż nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 1.050,85 zł (jeden tysiąc pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt pięć groszy) od dnia 31 maja 2018 roku do dnia zapłaty;

- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 293,82 zł (dwieście dziewięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt dwa grosze) od dnia 1 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza solidarnie od pozwanych Z. Ł. i K. Ł. na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt VIII C 1956/18

UZASADNIENIE

W dniu 1 czerwca 2018 roku strona powodowa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wytoczyła przeciwko pozwany Z. Ł. i K. Ł., w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powództwo o zapłatę solidarnie kwoty 1.349,87 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, od kwoty 1.050,85 zł od dnia 31 maja 2018 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 293,82 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 30 września 2013 roku zawarł z H. Ł. (1), zmarłą w dniu 8 maja 2015 roku, umowę kredytu nr (...). Spadkobiercami kredytobiorcy są pozwani. W dniu 10 sierpnia 2015 roku pozwani dopuścili się pierwszej zaległości w spłacie zobowiązania, którego ostateczny termin spłaty przypadał na dzień 10 października 2016 roku. Na żądanie pozwu składają się następujące kwoty: 1.050,85 zł – z tytułu należności głównej, 64,53 zł – z tytułu odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 10 sierpnia 2015 roku do dnia 13 marca 2018 roku, 229,29

zł – z tytułu odsetek za opóźnienie naliczonych za okres od dnia 10 sierpnia 2015 roku do dnia 30 maja 2018 roku oraz 5,20 zł z tytułu opłat i prowizji. Łączna kwota zadłużenia znajduje przy tym odzwierciedlenie w treści wyciągu z ksiąg bankowych.

(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 3-5)

W dniu 18 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazała, że z chwilą śmierci kredytobiorcy doszło do postawienia kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, wobec czego z dniem 9 maja 2015 roku rozpoczął bieg 3-letni termin przedawnienia, co prowadzi do wniosku, iż w dacie wniesienia pozwu roszczenie powoda było już przedawnione. Pozwana podniosła również, że powód nie udowodnił wysokości dochodzonego w sprawie roszczenia, a nadto, że brak było podstaw do naliczania przez powoda odsetek od zadłużenia przeterminowanego.

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(nakaz zapłaty k. 5v., sprzeciw k. 8v.-10, postanowienie k. 13v.)

Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2019 roku pełnomocnik powoda oraz pełnomocnik pozwanej nie stawili się. Pozwany Z. Ł. wniósł o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy k. 51-51v.)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 września 2013 roku H. Ł. (2) zawarła z (...) Bank Spółką Akcyjną w W. umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...). Na mocy przedmiotowej umowy H. Ł. (2) udzielono kredytu podstawowego w wysokości 2.000 zł oraz kredytu dodatkowego w wysokości 421,60 zł, przy czym kredyt dodatkowy został udzielony na sfinansowanie prowizji bankowej w kwocie 60,30 zł oraz ubezpieczenia na wypadek śmierci na okres pierwszych 12 miesięcy trwania umowy w kwocie 361,30 zł. Spłata kredytu została rozłożona na 36 miesięcy. H. Ł. (2) zobowiązała się do spłaty rat kredytu wraz z odsetkami (393,78 zł) do 10-go dnia każdego miesiąca w wysokości: pierwsza rata – nie więcej niż 84,68 zł, pozostałe raty po 78,02 zł każda. Kredyt został oprocentowany według stałej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 9,90% w stosunku rocznym. W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu ustalonych w harmonogramie, bank miał prawo pobierać od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki naliczone według stopy procentowej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, która w dniu sporządzenia umowy wynosiła 16%. W przypadku braku płatności przez kredytobiorcę w terminach umownych pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, kredytodawca mógł wypowiedzieć umowę kredytu po uprzednim wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia wynosił 1 miesiąc.

(umowa kredytu k. 22-25, okoliczności bezsporne)

W dniu 8 maja 2015 roku H. Ł. (2) zmarła. Postanowieniem z dnia 22 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po zmarłej na podstawie ustawy nabyli pozwani Z. Ł. i K. Ł., po 1/2 części każde z nich.

(postanowienie k. 26)

Pozwani nie regulowali należności wynikających z umowy kredytu, o której mowa wyżej. Powód nie wypowiedział umowy, w następstwie czego obowiązywała ona do dnia zakończenia okresu kredytowania, tj. do dnia 10 października 2016 roku. Pismem z dnia 13 marca 2018 roku powód w związku z zakończeniem okresu kredytowania umowy i postawieniem całej należności w stan wymagalności wezwał pozwanych do uregulowania zaległości w łącznej kwocie 1.327,39 zł.

(ostateczne wezwanie do zapłaty k. 18, k. 19, potwierdzenie odbioru k. 20-20v., k. 21-21v., okoliczności bezsporne)

W wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 30 maja 2018 roku powód wskazał, że na wymagalne zadłużenie pozwanych w łącznej wysokości 1.349,87 zł składają się następujące kwoty: 1.050,85 zł – z tytułu należności głównej, 64,53 zł – z tytułu odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 9,90% naliczonych za czas od dnia 10 sierpnia 2018 roku do dnia 13 marca 2018 roku, 229,29 zł – z tytułu odsetek karnych za opóźnienie naliczonych od zadłużenia przeterminowanego w wysokości 10% za okres od dnia 10 sierpnia 2015 roku do dnia 30 maja 2018 roku, 5,20 zł – z tytułu opłat i innych prowizji.

(wyciąg z ksiąg bankowych k. 17)

Do dnia wyrokowania pozwani nie uiszcili kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem.

(okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił jako bezsporny, a nadto znajdujący potwierdzenie w dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 roku, III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 653/09, LEX). Zarzut ten okazał się niezasadny. W niniejszej sprawie znajdował zastosowanie 3-letni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 118 k.c. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 zd. 1 k.c.). Wierzytelność dochodzona przedmiotowym powództwem wynika z zobowiązania o charakterze terminowym (kredytobiorca był zobowiązany do comiesięcznej spłaty rat kapitałowo-odsetkowych), wobec tego jest wymagalna, jeżeli nadszedł termin świadczenia, bowiem od tej daty wierzyciel może domagać się spełnienia świadczenia, które dłużnik musi spełnić (por. wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 roku, III CRN 500/90, OSNC 1992/7-8/137, wyrok SN z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 65/05, Biul. SN 2005/11/13, wyrok SN z dnia 12 marca 2002 roku, IV CKN 862/00, LEX). Na gruncie przedmiotowej umowy wymagalność rat przypadała na 10-ty dzień każdego miesiąca, a więc wobec wytoczenia powództwa w dniu 1 czerwca 2018 roku uznać należy, że nieprzedawnione były raty począwszy od dnia 10 czerwca 2015 roku. Jak wyjaśnił powód, pierwsze uchybienie w spłacie raty nastąpiło w sierpniu 2015 roku, co prowadzi do wniosku, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu (suma dochodzonych przez powoda należności z tytułu kapitału i odsetek umownych wynosi 1.115,38 zł, co przy wysokości jednej raty na poziomie 78,02 zł daje liczbę niespłaconych rat na poziomie 14,29; wymagalność ostatniej raty przypadała na dzień 10 października 2016 roku, a okres od dnia 10 sierpnia 2015 roku do dnia 10 października 2016 roku obejmuje wymagalność 15 rat, co potwierdza twierdzenia powoda o powstaniu zaległości w sierpniu 2015 roku). Sąd nie podzielił przy tym argumentacji pełnomocnika pozwanej, jakoby wymagalność całego roszczenia przypadała na dzień 9 maja 2015 roku, w związku ze śmiercią kredytobiorcy. Być może rację ma pełnomocnik pozwanej, iż w przypadku śmierci kredytobiorcy regulą jest postawienie przez bank

kredytu w stan natychmiastowej wykonalności, to jednocześnie reguła ta nie ma charakteru ustawowego (brak jest przepisów prawa regulujących tę kwestię), a zatem jej źródła należy upatrywać w umowie bankowej. Na gruncie przedmiotowej umowy brak jest zapisów, które wiązałyby wymagalność kredytu ze śmiercią kredytobiorcy, co daje asumpt do wniosku, że umowa ta w dalszym ciągu obowiązuje, przy czym w miejsce zmarłego kredytobiorcy wchodzi spadkobiercy po nim. Zaznaczenia wymaga, że takie rozwiązanie jest korzystne dla spadkobierców, którzy nie muszą od razu spłacać całości zobowiązania (a to w niektórych przypadkach może być znacznych rozmiarów), a obciąża ich wyłącznie powinność spłaty rat zgodnie z harmonogramem. Reasumując Sąd uznał, że dochodzona przez powoda wierzytelność nie uległa przedawnieniu.

Sąd nie podzielił również argumentacji strony pozwanej, iż powód nie wykazał roszczenia co do wysokości. Przypomnienia wymaga, że zgodnie z wyrażonym w judykaturze stanowiskiem (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845), świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki. Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił. Wprawdzie przytoczone stanowisko zostało zajęte na gruncie art. 720 k.c., to jednak nie budzi wątpliwości, iż per analogiam znajduje ono zastosowanie do kredytu bankowego. W niniejszej sprawie fakt udzielenia H. Ł. (2) kredytu nie budził żadnych wątpliwości, niekwestionowany była również legitymacja bierna pozwanych, którzy nabyli spadek po zmarłej kredytobiorczyni, w konsekwencji to pozwanych obciążała powinność wykazania, że spłacili zobowiązanie wynikające z umowy kredytu w całości, albo w zakresie większym, aniżeli oznaczonym przez powoda, jeśli z faktu tego chcieli wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Powinności, o której mowa, pozwani nawet nie starali się sprostować. Jednocześnie Sąd przyjął, iż powód miał prawo naliczyć odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego, te były bowiem naliczane od dnia 10 sierpnia 2015 roku, a więc za okres, gdy za spłatę kredytu odpowiadali już pozwani, a nie H. Ł. (2). Skoro więc to pozwani uchybiali terminowi zwrotu kredytu, powód był uprawniony naliczyć z tego tytułu odsetki karne. Wyjaśnić w tym miejscu należy, że powołany w sprzeciwie wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 18 grudnia 2015 roku dotyczy zupełnie innego stanu faktycznego, na gruncie którego zobowiązanie z tytułu kredytu stało się wymagalne z chwilą śmierci kredytobiorcy. W przypadku rozpatrywanym na gruncie powołanej sprawy odsetki zostały naliczone przez powoda nie w wyniku opóźnienia w spłacie kredytu (a więc sytuacji zawinionej przez dłużnika), a w wyniku zdarzenia, którego pozwani ani nie wywołali, ani nie mieli na niego żadnego wpływu, ani też nie mogli mu zapobiec, w sytuacji nie tylko braku jakiegokolwiek zawinienia, ale nawet nierzetelności. W niniejszej sprawie sytuacja jest zgoła odmienna, to bowiem inercja pozwanych, którzy nie spłacili w terminie rat kredytu, sprawiła, że powód naliczył odsetki karne. Gdyby pozwani spłacali zobowiązanie w terminie sporne odsetki nie zostałyby naliczone, co implikuje konstatację, iż za taki stan rzeczy odpowiadają wyłącznie sami pozwani.

Mając powyższe na względzie, Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 1.349,87 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższymi od wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w stosunku rocznym od kwoty 1.050,85 zł od dnia 31 maja 2018 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 293,82 zł od dnia 1 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty.

M.-prawną podstawę odsetkowego roszczenia powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiszczyć je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel

nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. zasądzając od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 30 zł, na którą złożyła się wyłącznie opłata sądowa od pozwu.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji